

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri :

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâsli GAT FRANKO

Tahrir Heyeti

Fuat Hulâsi B. Temyiz Mahkemesi
âzasından

Sabri Şakir B. Ad V. Hukuk İşleri
Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk Fa.
Müderrislerinden

Ahmet Refik B. İstanbul İcra Reisi

Ahmet Samim B. İstanbul Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şarl Kroza. İstanbul Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Aşıl Mester. Paris Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mecmu-
ası tahrir heyetinden.

Bahir B. Kavanin ihzârı komisyonu
âzasından.

Mehmet Talât B. Avukat

M. A. Bilyoti. Paris Hukuk Fakül-
tesi Doktoru.

Adres: Galata, Bahtiyar han Avukat Gat Franko Beyin yazıhanesi

Telefon: Beyoğlu 3009

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretiyle beraber
400 kuruştur

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

KÂĞITÇILIK ve MATBAACILIK ANONİM ŞİRKETİ

1929

**Milâslı Gat Franko Beyin
diğer eserleri**

- 1 — Yunanı kadimde terbiye nazariyeleri
- 2 — Tetebbüat
- 3 — Muallimler
- 4 — Jan Jak Rusonun terbiye nazariyeleri
- 5 — Terbiyei iradiye (Fransızca)
- 6 — Türkiyede teşkilâtı esasiye tekâmülâtı (Fransızca)

Kanunu medenî Rehberi

Bu eserin birinci ve ikinci ciltleri intişar etmiştir. Üçüncüsü de bu kere satılığa çıkarılacaktır.

Mücellet olarak 250 ve üçüncü cilt 300 kuruşa satılmaktadır.

**OUVRAGES
de M^e GAD FRANCO**

- 1— Les Théories Pédagogiques de la Grèce Antique, (en turc).
- 2.— Essais, (en turc).
- 3.— Aux Instituteurs, (en turc).
- 4.— Les Théories de J. J. Rousseau, (en turc).
- L'Éducation de la Volonté, (en français)
- 6— Les Développements Constitutionnels en Turquie, (en français).

Commentaire du Code Civil

Le premier et le deuxième volume de cet ouvrage est en vente depuis quelque temps. Le troisième volume apparaîtra avant la fin de l'année. Le 1er Tome de l'ouvrage que M^e GAD FRANCO prépare, composé de 510 pages contient le commentaire des premiers 240 articles du nouveau Code Civil.

Le prix de l'ouvrage relié est de, 250 Piastres.

Le second volume est mis en vente au prix de 250 Ptres.

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Her ayın on beşinde neşrolunur

TETEBBÜLER

DOCTRINE

Hukukî Fikirler: RÉFLEXIONS JURIDIQUES

Ecnebi paraları:

Bu nüshamızda Metr Salemin ecnebi meskûkâtı hakkındaki bir makalesini neşrediyoruz.

Türk kanunlarıyla İsviçre, İtalya, Belçika ve Fransa kanunlarını mukayese etmekte ve Türk kanunlarına göre ecnebi parası üzerine mün'akit taahhütlerin tarzı icrasını tetkik eylemektedir. Türkiyede ve Avrupada hukuk âleminde muhterem bir mevki ihraz eden Metr Salemin şahsiyeti bu bahsin ehemmiyetini artırmıştır. Karilerimizin nazarı tetkiklerine arzettiğim bu tettebbüden müstefit olacakları şüphesizdir.

Bu uzun ve müfit tetkiki telhis etmek lâzım gelirse diyeceğiz ki Metr Saleme göre gerek borçlar kanunundaki maddei mahsusa (83) gerekse ticaret kanununun poliçalar bahsiyle ticarî taahhütlere ait maddesine göre aynen iadesi taahhüt edilen ecnebi parasının aynen itası ve aynen tabiri yoksa medyunun hakkı hiyari haiz olmasına göre ya aynen veyahut vade günündeki rayicine tevlikan Türk parasiyle eda edilmesi iktiza edeceği gibi vadesinde tediye deyn etmiyen medyunun vade tarihiyle tediye tarihi arasında ecnebi parada husule gelen tedenniye de tazmine mecburdur.

Bu nazariyeye tamamiyle iştirak ederim. Medyunun vadesinde borcu olduğu İngiliz lirasını veya Fransız frangını aynen eda etmeyip Türk parasiyle tediye ederse dayin bir zarar görmez fakat vadesinde tediye etmeyip İngiliz lirasının veya Fransız frangının tedenni ettiği muahhar bir tarihte edaya kalkışırsa kendi sebebiyle mahal verdiği zararı medyunun tazmin etmeesi adil ve hakka ve nısfete muvafıktır. Viyana kaidelerinin esası da aynı kaideden mülhemdir.

Fakat mahkemelerimizden sadir olmuş bazı mukarrarat bu ecnibi parası mes'elesinin henüz kat'i bir içtihada istinat etmediğini ispat etmektedir. Malûmdur ki, yeni kanunlarımızın neşrinden evvel Temyiz mahkemesinin yüzlerce mukarrarat ile tespit edilmiş bir içtihadı vardı: Ecnebi parası ancak zimmete terettüp ettiği tarihteki Türk parası ile ödenebilir. Bu içtihadın leh ve aleyhinde birçok mütaleat serdedilmiştir. Hatta bendeniz muhalif bir nazariyeyi müdafaa ettim ve içtihadı vakiin ahkâmı kanuniyemize uygun olmadığını iddia ettim.

Fakat mezkûr içtihat memlekette köklenmiş ve kaidei umumiye halini almıştı. Bunda mahakimimiz ve bahusus Temyiz mahkemesi de mutunu kanuniyeden ziyade hak ve nısfet esasına iptinayı mütalea eylemiştir. Zira bizzat millî paramız kâğıda tebeddül ettikten sonra ecnebi parasını mümtaz bir mevkide tutmak muvafık değil idi.

Kaldı ki bu içtihat, ortada Dolâr ve İsterlin gibi kıymetli paralar olduğu vakit medyunun lehine olduğu halde Mark, Ruble gibi düşük paralar mevzuu bahsolduğu zamanda medyun aleyhinde idi.

İmdi, tetkik edilecek mes'ele şudur: yeni kanunlarımızın mevkii tatbike girdiği tarihten itibaren ecnebi parası üzerine mün'akit taahhüdât yeni kanun mucibince hal ve fasledilecek ve aynen edası meşrut ise aynen ve böyle bir şart tasrih edilmemiş ise vade tarihindeki Türk parası ile ödenecektir. Fakat eski kanun zamanında, içtihadı maruzun hüküm sürdüğü sıralarda, tahaddüs eden taahhüdâtta eski içtihat mı tatbik edilecek yoksa yeni kanun mu?

Bir misal getirelim: Harpten evel bir şirket obligasyon ihraç etmiş ve altın frank tediye edeceğini deruhde etmiş. Yeni kanundan evel yapılmış olan bu akit eski kanun zamanında mahkeme huzuruna gelse altın frangın zimmete terettüp ettiği tarihteki Türk parası ile edası tahtı hükme alınacak idi. Dava o vakit ikame edilmeyip şimdi ikame edilmiş olmasına nazaran bu içtihadın tebdiline bir sebep ve hikmet var mı?

Bu mes'ele pek naziktir. Eğer yeni kanuna göre aynen iadesi lüzumu dermeyan edilirse, altın Türk lirası üzerine aktedilmiş aynı taahhüt kâğıtla tediye edileceği halde ecnebi parası üzerine yapılırsa altın olarak hükmetmek pek aykırı geliyor.

Bu bapta tetkikat yapıp mütalealarını lûtfedecek olan arkadaşlar, karilerimizin minnetini isticlâp edeceklerdir.

Kanunu medenî rehberi

Üçüncü cildimiz intişar etti. Miras bahsinin birinci kısmını ihtiva etmektedir. 300 kuruş fiatle Kanaat kütüphanesinde satılmaktadır

Milâslı GAT FRANKO